Azərbaycan yaddaşlarda həm də dinlərin qovuşduğu ölkə kimi qalacaq

Din bütün tarixi dövrlərdə mövcud olan cəmiyyətlərin əxlaqi-mənəvi dəyərlər sisteminin ayrılmaz tərkib hissəsi kimi qiymətli olmuş və olmaqda da davam edir. "Sivilizasiyalar toqquşmasının" hökm sürdüyü müasir dövrümüzdə müxtəlif dinlərin mənsublarına dözümlülük nümayiş etdirmək olduqca zəruri göstəricidir.

Dünya birliyi tərəfindən dinlərə hörmət bəsləmək, ehtiram göstərmək kimi önəmli bir dəyər cəmiyyətin bütövlüyünün əsas şərtlərindən biri olaraq qəbul edilmişdir. Bu gün insanlara dini dözümlülük xüsusiyyətlərini aşılamaq nəinki ayrı-ayrı dövlətlərin, eləcə də beynəlxalq təşkilatların vəzifələrindən birinə çevrilmişdir.

"Dini etiqad azdlığı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ölkə vətəndaşlarının dinə öz münasibətini bildirmək və ifadə etmək azadlığını təsbit edir, onların dinə münasibətlərindən asılı olmayaraq, hüquq bərabərliyini təmin edir. Qanun müstəqil Azərbaycan Respublikasında dini qurum və icmaların fəaliyyətinə, dini etiqad azadlığı ilə əlaqədar vətəndaşların və dini qurumların hüquqlarına, dini qurumların dövlət orqanları ilə münasibətlərinə dair məsələlərin tənzimlənməsi üçün əsas hüquqi sənəddir.

Bu il mayın 1-3-ü tarixlərində ölkəmizin paytaxtında VI Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu keçirildi. "Sülh və Qlobal Təhlükəsizlik Naminə Dialoq: Əməkdaşlıq və Qarşılıqlı Əlaqələr" mövzusunda keçirilən bu muhum tədbirdə dünyanın müxtəlif ölkələrindən gəlmiş ümumilikdə 700 qonaq iştirak edirdi. 110-dan çox ölkəni təmsil edən iştirakçılar arasında müxtəlif ölkələrdən gəlmiş din xadimləri də var idi. Din xadimlərinin də forumda iştirak etməsi ölkəmizdə onlara göstərilən diqqət və qayğının, verilən yüksək dəyərin təzahürü idi.

Forumda çıxış edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev din xadimlərinin dünyadakı və cəmiyyətdəki rolunu yüksək qiymətləndirərək demişdir: "Azərbaycana gəldikdə, mədəniyyətlərarası dialoq elə bir məfhumdur ki, biz onu güclü şəkildə təşviq edirik. Ölkəmizdə çoxsaylı tədbirlər təşkil edirik. Bunlar dinlərarası dialoqla bağlıdır. Müzakirələrin bir hissəsi olaraq məhz bunu Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu çərçivəsində həyata keçiririk və digər tədbirlərdə bu məsələyə toxunuruq. Bununla bağlı xüsusi müzakirə sessiyası və COP29 tədbiri də olacaqdır. Bu dialoq məsələsi orada da müzakirə olunacaqdır. Əminəm ki, bütün dünyadan gələn bu sahə üzrə rəhbərlər bu gün Bakıda həmrəylik nümayiş etdirəcəklər və liderlik göstərəcəklər. Çünki dini nümayəndələrin rolu dünyada bütün xalqlar üçün vacibdir və onlar həmin rəhbərlərdən sülh, tolerantlıq, qarşılıqlı hörmət kimi müsbət mesajları eşitməlidirlər. Bunlar çox vacib amillərdir. Əfsuslar olsun ki, biz bəzi hallarda fərqli mesajları da eşidirik və bu da əlavə gərginlik yaradır. Bir sözlə, düşünürəm ki, bu istiqamətdə müsbət tendensiyalar güclü şəkildə dəstəklənməlidir".

VI Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu çərçivəsində mayın 1-də dini liderlərin Bakı görüşü də keçirilib. Müxtəlif dinləri təmsil edən liderlər dünyamızda sülh və dialoq naminə bir araya gəliblər. Dünyanın 30-dan çox ölkəsindən dini liderlərin qatıldıqları tədbirdə dinlərarası dialoq vasitəsilə etimadın möhkəmləndirilməsi, dindən sui-istifadə olunması hallarının qarşısının alınmasında birgə səylərin artırılması, müasir dünyanı, sülhü və əmin-amanlığı təhdid edən amillərə, xüsusilə münaqişələrə, qarşıdurmalara, dinlərarası ixtilaflara qarşı müxtəlif sivilizasiyaların və dinlərin nümayəndələrinin birgə mövqeyi, iqlim dəyişikliyi və ekoloji böhran problemlərinə dinlərin münasibəti, media və sosial şəbəkələrdə nifrətə çağırışlara qarşı mübarizədə dini liderlərin, ictimai və siyasi xadimlərin birgə fəaliyyəti və digər məsələlər müzakirə olunub, çağırışlar edilib, təkliflər səsləndirilib. Dini liderlər çıxışları zamanı dünyamızda əmin-amanlığın və sülhün təmin olması üçün fikirlərini bildiriblər, rəylərini söyləyiblər.

Görüşdə çıxış edən Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri, Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə bildirib ki, Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə dünyanın nüfuzlu beynəlxalq qurumları - UNESCO, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı, ICESCO və Dünya Turizm Təşkilatını tərəfdaş kimi cəlb edən yeganə platformadır. Azərbaycan Prezidentinin müəllifi olduğu, 2008-ci ildən mədəniyyətlərarası dialoqun inkişafını nəzərdə tutan "Bakı Prosesi" beynəlxalq ictimaiyyəti narahat edən humanitar problemlərin dövlət rəsmiləri, ictimai-siyasi xadimlər, dini liderlər, nüfuzlu alim və ekspertlər arasında səmərəli fikir mübadilələrinin aparılmasına əlverişli imkan yaradıb.

Beynəlxalq İslam Xeyriyyə Fondunun Prezidenti Abdulla Əl Mətuq vurğulayıb ki, dünyada sülhün qurulmasına ciddi ehtiyac var. Qeyd edib ki, bəzi ölkələrdə yaşanan aclığın, yoxsulluğun aradan qaldırılması məqsədilə ciddi şəkildə müzakirələr aparılmalı, onların həlli üçün dialoq kanalları qurulmalıdır.

Türkiyənin Diyanət İşləri üzrə Komitəsinin Strateji inkişaf departamentinin sədri Mustafa Ermaklı bildirib ki, dünyada sülh və sabitliyin bərqərar olması üçün haqsızlığa, ədalətsizliyə qarşı mübarizə aparılması əsas şərtdir.

VI Bakı Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu çərçivəsində dini liderlər işğaldan azad olunmuş ərazilərimizə səfərlər də ediblər. Onlar səfərləri zamanı ermənilərin dini abidələrimizi necə vəhşicəsinə dağıtdıqlarının canlı şahidi olublar. Din xadimlərinin Şuşa görüşü keçirilib. Görüşdə yekdilliklə Şuşa Bəyannaməsi qəbul edilib. İştirakçılar Prezident İlham Əliyevin müəllifi olduğu "Bakı Prosesi"ni alqışlayaraq, cari ilin noyabrında ölkəmizdə keçiriləcək COP29-un uğurla təşkil ediləcəyinə əminiklərini bildiriblər.

Üç gün davam edən forum bir daha dünyaya göstərdi ki, Azərbaycan dinlər və mədəniyyətlərarası dialoqa, tolerantlığa böyük önəm verir. Ölkəmizin əldə etdiyi bu uğurlar beynəlxalq təşkilatlar və dövlətlər tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Azərbaycan forum iştirakçılarının yaddaşında həm də müxtəlif dinlərin qovuşduğu bir məkan kimi qalacaq.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan. - 2024.- 7 may, № 93.- S.8.